

Vogels van kristal

Eerste druk, mei 2007
Tweede druk, maart 2008
Herziene uitgave, november 2010
© 2007 Loek Kessels

ISBN: 978-90-484-9001-1
NUR: 301

Uitgever: Literoza, Zoetermeer
www.literoza.nl

Literoza

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of veelevoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Vogels
van
kristal

LOEK KESSELS

~

Met liefde en respect voor mijn dochter Katinka en haar gezin,
die samen met mij weten wat de Ziekte van Alzheimer inhoudt.
En voor al die anderen die het immense verdriet hebben gevoeld...

~

I

De weg kronkelde tussen brokstukken van herinnering. Lichte en donkere plekken, gezeefd door bladeren die, niet lang meer, door de herfstzon warm gebronsd zouden worden.

Ze vroeg zich af of die boom daar, geworteld in jaren, er destijds al gestaan had? Of die huisjes met hun brokkelige ziel? Voorwerpen of gedachten in de slijtende lijst van herinnering hebben zeker te maken met seizoen, lichtval of stemming. Ze had er jaren geleden heel anders tegenaan gekeken, met gevoelens de jeugd eigen. Je keek toen met andere ogen.

Ze schakelde terug voor een scherpe kromming in de tweebaansweg. Geen tegen verkeer. Maar toch. Toen ze de, ditmaal dringende, oproep van Hester had ontvangen wist ze dat ze de oude weg terug zou gaan. Nog éénmaal, want welk normaal denkend mens zou het in z'n hoofd halen een pelgrimstocht af te leggen van dorp naar dorp, van gehucht naar gehucht, over een afstand van zo'n duizend kilometer door Frankrijk? Toch zou ze het nog éénmaal doen, om dat stuk van haar verleden af te sluiten, waarvan de wortels nooit waren geroid. Onverzettelijk met elkaar verbonden, verstrengeld hadden ze invloed gehad op haar verdere leven. Een onafwendbaar verloop, tenzij ze rigoureuus had weten te kappen op het beslissende ogenblik?

Maar wat is het beslissende ogenblik? Had ik het kunnen herkennen? Of was ik voorbestemd het aaneengeregen kralensnoer te volgen tot dat ene onafwendbare punt? En als ik al een andere keus had kunnen maken, had ik dan goed gekozen?

Aan het begin van haar tocht die naar een uiteindelijk weerzien met Hester zou leiden, had ze in de buurt van Beaune de secundaire weg naar Autun genomen, zoals toen. Hoe lang geleden? Ruim veertig jaar? Alleen was het toen begin juli geweest. Nu was het eind september. Ze zou wel zien hoe ver ze kwam vóór de duisternis. Er was niets dat haar bond, niets dat moest. Aangereikte vrijheid, die ze had moeten leren accepteren en waar ze nu dankbaar voor was. Ooit was het anders geweest.

Halteplaatsen in een herinnering... Worden ze ingekleurd door de tijd, vervaagd? Aangetast, aangevreten? Zoveel dat verdwijnt omdat het niet belangrijk is. Onbewust spel van vasthouden en vergeten, van mengen, zodat scherpe kanten zachter worden en wat eens was, nooit meer is.

Pommard, Volnay, Meursault... De route die ze ooit lang geleden nauwkeurig en met enthousiasme hadden uitgestippeld op papier, om de kronkelende weg uiteindelijk inderdaad te volgen. Jong waren ze geweest. Glooiende wijngaarden tussen los opgestapelde muurtjes. Hoe lang maakten die al deel uit van het landschap? Geen twijfel mogelijk: deze route hadden ze destijds afgelegd. Maar er moest méér te vinden zijn, méér onder de oppervlakte. Wat hadden ze op hun tocht destijds gedacht, gezegd? Waren hun dromen, woorden toen al belangrijk geweest? Was het kasteeltje rechts, bij Clos de la Chapelle, haar net zo opgefallen als nu of was haar aandacht afgeleid geweest? Had Ed de scooter bestuurd, zij achterop, haar armen liefkozend in een veilige greep om zijn middel, of andersom, hij beschermend achter haar? Ze had destijds haar rijbewijs nog maar een paar maanden gehad, maar ze reed goed.

De heuvels! Waren ze toen ook donkergroen, grijs onder overtrekkende stapelwolken? Of had de zon ze stralend ingekleurd? Meursault... Een eenzame spitse kerktoren, links. Wijnstokken in eindeloze rijen. De Caves: wijn proeven en kopen. Nu zou ze straks misschien stoppen. Een goede Meursault? Veertig jaar geleden was wijn iets, waar je als achttien-, negentienjarige geen interesse in had.

Uitbundige bloemenpracht in doorgezaagde, halve wijnvaten. Rood, wit, oranje, overal langs de weg. Een roerloos paard in het dal, afgetekend tegen de einder als een strak, donker silhouet. Velden vol zonnebloemen, hun gouden gezichten gefascineerd naar de zon gekeerd, die zelf af en toe verborgen bleef achter de wolken. Les tournesols... Goedgekozen woord! Ze remde, abrupt.

Chateau de Melin! Flarden van herinnering? Grote tuin, schaduwrijk onder de bomen, het romantische koepeltje naast de ingang. Een vaag beeld van een picknick, niet ver hier vandaan... Stokbrood, warm gekocht bij de bakker, een butagasbrander, bekers en een pakje soep! Was het werkelijk zo geweest? Ze dacht van wel.

Vriendelijke, oude dorpjes met geraniums onder scheefhangende ramen. Niemand daar. 'Vins de nos terroirs': druivengaarden tegen de hellingen en in het dal, dat als een beschermende handpalm de vingers offerend uitstrecte naar de hemel. Twee uur. Ze besloot te pauzeren, ergens iets te eten, parkeerde op het pleintje van de Cave du Val d'Or en volgde het bordje: 'Verkoop.' Hester en zij zouden de fles samen openen en terugdenken aan de tocht van toen. Aan lief en leed. Zou Hester zich de dingen eigenlijk wel herinneren?

Die avond besloot ze te overnachten waar het haar uitkwam. De D994 van Beaune naar Vichy bracht geen beelden terug, hoe graag ze dat ook gewild had. Ze voelde zich moe, onredelijk teleurgesteld zonder aantoonbare reden.

Tien kilometer voor Le Donjon een nauwelijks zichtbaar bordje in de berm: 'Chambres d'Hôtes.' Waarom niet? 'La Noux', een verder weg gelegen boerderij. Ze volgde de smalle weg in de richting die de pijl aangaf.

De vrouw op de binnenplaats, geflankeerd door twee luid blaffende, maar vriendelijk kwispelende honden, heette haar hartelijk welkom, alsof men geweten had dat ze kwam. Een langverwachte gast naar wie was uitgezien. De heldere kamer met de fris ruikende lakens lag

op haar te wachten. Het voelde als een thuiskomst. Eenvoudig, maar sfeervol ingericht met grappige, persoonlijke snuisterijen: een vaasje, een beeldje, het vrolijk geborduurde kussen op de oude schommelstoel, de typische hoofdrol, met vlijtige vingers handig ingestopt onder het laken.

Ze douchte zich, verwisselde haar spijkerbroek voor een andere, trok het T-shirt met lange mouwen uit de reistas. Nog even de benen strekken, haar hoofd leeg maken voor het avondeten dat ze had kunnen bestellen bij Michèle, de pensionhoudster.

‘Er zijn nog een paar gasten! U kunt samen eten. Acht uur? Schikt dat?’

Natuurlijk. Ze zou niet meer op zoek hoeven gaan naar een of ander restaurantje in de buurt. ‘We maken alles zelf. Alle producten en gerechten zijn afkomstig van de boerderij. Onze gasten komen graag terug.’ Ze zou zich met plezier laten verrassen.

Eenmaal buiten het hek dat toegang gaf tot de binnenplaats, was geen sterveling te bekennen. De avond lag tevreden te schemeren over kruidige heuvels en een van de kwispelstaartende honden liep als vanzelfsprekend met haar mee. Bij de kruising rende hij voorop, alsof hij haar de mooiste weg wilde wijzen. Stilte, rust. Een trage echo in haarzelf. Rust. Overgeven aan die ontspannenheid. Niet krampachtig op zoek naar iets, dat er wellicht niet meer was. Nooit meer zou zijn. De dag was lang genoeg geweest, sinds ze die ochtend om zes uur was opgestaan.

Aan tafel met Belgische gasten had ze het gevoel alles los te kunnen laten. Dit was anders. Huiselijk. Ondanks het feit dat de langgerekte tafel maar voor drie personen gedekt was, toch intiem. Michèle presenteerde met gerechtvaardigde trots haar apéritifs, kruidige drankjes van bessen en vruchten. Ze was lief en gastvrij, hief het glas voor de eerste dronk met hen.

‘Schenk zelf nog maar in, als u wilt... Er is genoeg, het verhoogt de appetit en u hoeft toch niet meer te rijden!’ Ze liet de flessen uitno-

digend staan, duidelijk meermaals bijge vulde supermarktflessen. Het paste bij de landelijke eenvoud van de boerderij. Daarna trok ze zich terug om voor de rest van het diner te zorgen.

Ze hadden zich aan elkaar voorgesteld. Hij een breedgebouwde, joviale man, zongebruind hoofd onder donkere, spaarzame haren. Zij tenger, fragiel, al even spontaan. ‘Felix en Alice de Koninck.’

‘Erica Hofland.’ Het gesprek kwam op gang.

‘Ook op de terugweg? Met de herfst in aantocht is de jaarlijkse uittocht van de toeristen een feit!’ Hij glimlachte. ‘Voor de December feestdagen zoeken we onze eigen huizen toch meestal weer op.’

Ze schudde haar hoofd: ‘Nee, ik ben op weg naar het Zuiden, naar een vriendin.’

‘Zuid-Frankrijk?’

‘Spanje.’

Na de perfect gebakken haantjes, de in kruiden en wijn gestoofde groenteschotel, de romige kwark met nog bevroren aardbeienplakken, het kaasplateau, de koffie en de likeur, die Michèle hen zo genereus had voorgeschoteld, wensten ze elkaar welterusten. ‘Slaap lekker, Erica!’

Erica! Hoe lang geleden?

‘Slaap lekker, tot morgen!’

Leunend op de vensterbank keek ze die avond voor het open raam naar de fluwelen contouren van glooiende heuvels, de hemel afspieurend naar sterren. Hier en daar één, tussen de wolken door. Morgen zou ze een stuk van de autoweg nemen, in elk geval tussen Vichy en Clermont Ferrand. Ze zag de bergen majestueus opdoemend voor zich, als toen. Het Massif Central. Diepe indruk had het op haar gemaakt. Onuitwisbaar gegrifte namen in haar geest: Auvergne, Puy de Dôme, de majestueuze, hemelhoge brug op lange, ranke zuilen over het dal, de donkere Monts Dômes in de verte... Ergens hadden ze pech gehad met de scooter van Bert. Toch? Een vage gedachte aan uren wachten op een stoffige weg. Hoe waren ze uiteindelijk bij een garage gekomen? Ze wist

het niet meer. Voorzichtig sloot ze de ene raamhelft af met de kozijnpin en schoof onder het donsbed, wachtend op de slaap die haar gedachten zou inkapselen. Slaap, die niet wilde komen.

Een pelgrimstocht. Moedwillige duik in het verleden. Aanvaarden van wat niet meer te veranderen was? Of een masochistische poging te ontdekken waar het fout was gegaan? Labyrint door een leven, een ziel. Waren het de details, die achteraf de mijlpalen markeerden?

Karakter, vastgelegd bij de conceptie, opvoeding, een nest waarin je opgroeide... Was dát het, wat je uiteindelijk bond aan jezelf, je beslissingen, je keuzes? Geen mens die er een afdoend antwoord op zou kunnen geven.

Factoren in de grote optelsom: de soms minuscule kleinigheden, die een leven dáárheen voerden waar het zou eindigen. Hadden we links moeten afslaan op het plein? Of doorlopen? Recht oversteken? Zou het verschil hebben gemaakt?

Hester, lieve Hester, ik zou met je willen praten over al die gedachten en gevoelens die me vooral de laatste tijd zo intensief bezighouden. Heeft dat te maken met ouder worden? Leven ze ook in jou, mijn vriendin, die vanaf mijn vroegste jeugd mijn zielenmaatje is geweest?

De jaren zijn als in een roes voorbij gegleden. Vaak heb ik het gevoel dat tijd me ontsnapt, dat ik er achteraan hol als een kind achter zeepbellen. Beangstigende gedachte.

Tijd... Hebben we die nog, Hester?